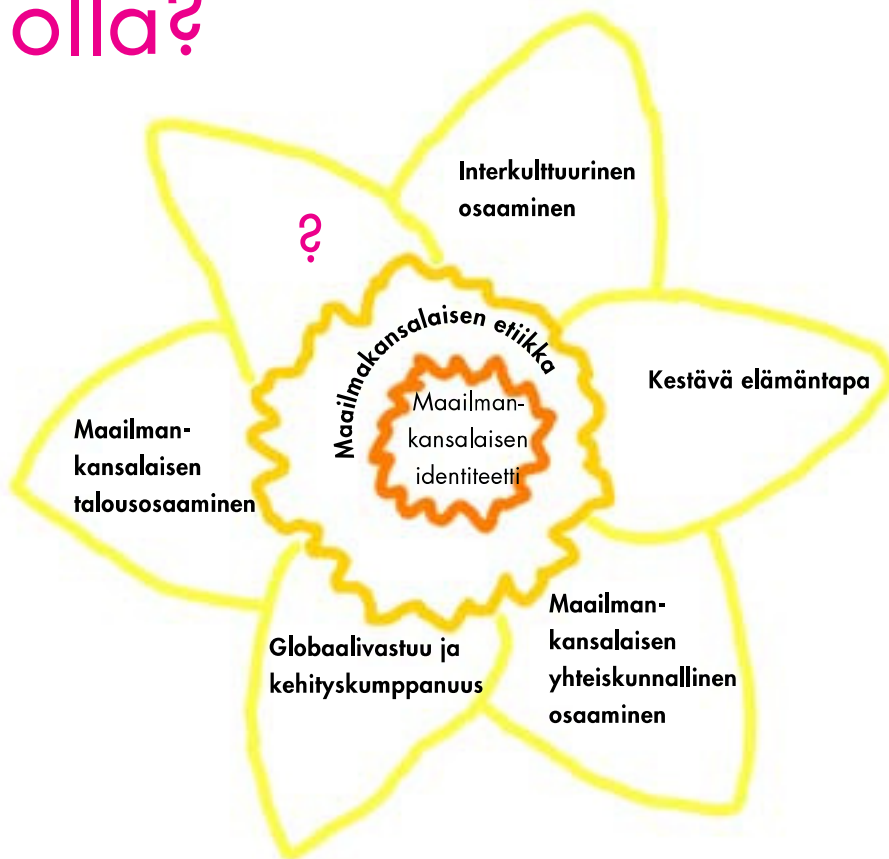

|| Mitä maailmankansalaisen kompetenssit voisivat olla?

Liisa Jääskeläinen

Opetusneuvos

Opetushallitus

→ **Maailmankansalaisuus on käsitteenä paljon pohdittu ja monitahoinen. Sen merkitys vaihtelee jossain määrin myös käyttöyhteydestä riippuen.**

Maailmankansalaisena Suomessa -hankkeessa lähdettiin liikkeelle Jyväskylän yliopiston kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaaliin¹ kootuista näkökulmista. Sen mukaan maailmansalaisuus voidaan ymmärtää tai kokea

- identiteettinä osana ympäröivää maailmaa;
- lähes synonyymina kosmopoliittiselle orientaatiolle, jossa olennaista on halukkuus ja valmius kohdata kulttuurista erilaisuutta ja eläytyä toiseuteen;
- kansainvälistymisenä, jota sävyttävät pyrkimys ympäristövastuuseen ja universaaliin etiikkaan;
- vastuullisena toimijuutena globaalissa kansalaisyhteiskunnassa, jossa keskeistä on globaalin limittyminen lokaaliin eli glocalisoituminen;
- poliittisena kosmopolitinasmina, jossa sitoutuminen kansallisvaltion kansalaisuuteen laajenee lojaliteetiksi ihmiskuntaa kohtaa ja jossa pohditaan jopa maailmanvaltion mahdollisuutta;
- taloudellisena kosmopoliittisuutena, jossa kiinnostuksen kohteena on globaali markkinatalous; sekä
- eettisenä maailmankansalaisuutena, jolla ymmärretään ihmisyyden eri puolien kunnioitusta ja sitoutumista pitämään jokaista yksilöä syntyperästä ja asemasta riippumatta tasa-arvoisena².

Maailmankansalaisuuteen liittyvät osaamisen alueet rakentavat maailmankansalaisen identiteettiä. Hankkeen aikana jäsenyi oheinen kompetenssikukka, jonka juuret ovat monin tavoin nykyisten opetussuunnitelman perusteiden aihekokonaisuuksissa ja oppiaineissa. Tärkeänä pidämme myös kysymysmerkillä merkittyä osaamisaluetta. Maailman nopean muutoksen keskellä osaaminenkaan ei voi olla staattista ja siksi tilaa on jätettävä jatkuvalla pohdinnalle, uusille kysymyksille ja määrittelyille. Esimerkiksi kuluttajuuteen tai digiosaamiseen liittyvät haasteet näyttävät koko ajan kasvavan. Työ on hankkeessa saatu hyvään alkuun ja sen jatkaminen on tarpeen erityisesti opetussuunnitelman perusteita ja paikallisia opetussuunnitelmia laadittaessa.

1 <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/maailmankansalaisuus>

2 Sihvola, J. 2004. Maailmankansalaisen etiikka. Helsinki: Otava.